

Qum üzərində canlanan fantaziya

Aydın Quliyev: "Yeni rəsmi dünyaya gətirmək üçün köhnəsini öz əllərinlə pozmalısan"

Iki il əvvəl qum sənəti ilə məşğul olmağa başlayıb. Amma buna kimi yağlı və sulu boyalarla rəsm lər, di-varda 3D rəsm lər çəkib. Elə onun rəsm lərini görən-dən sonra qum sənəti ilə məşğul olması üçün təklif gəlib. Razılıq verib və cəmi birçə aya özü qum sənətinin sırlarınə yiyələnib.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda barmaqla sayılacaq qədər adam bu sənətlə məşğuldur: təxminən 5-6 nəfər. Onlardan biri də müsahibimiz, "Baku Shou Production"ın rəssamı Aydın Quliyevdir.

İŞİQLI ŞÜŞƏ VƏ QUM

Aydın orta məktəbdə oxuyandan rəsm lər çəkməyi sevib. Ele buna görə də təhsilini yaradıcılıq sahəsində davam etdirib. Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin bədii qrafika ixtisasına qəbul olub. Beləcə, ömrünü rəssamlıq sənətine bağlayıb.

Deyir, bu sənətlə məşğul olmaq üçün istedadla yanaşı, işiqli şüşə və qum lazımdır. Adı deniz qumundan da istifadə etmək olar. Amma bunu təmizləmək və qurutmaq lazım olduğundan hazır təmizlənmiş qum almağa üstünlük verir. Tikinti qumu bu sənətlə məşğul olanlar üçün yararsızdır: "Təzəlikcə qum sənəti

ilə məşğul olanlar üçün zərli qum da satışa çıxarılib. Amma bu qumdan bircə dəfə istifadə edirsən, ikinci dəfə dəyişmək olmur. Çünkü rənglər qarışır".

Qumun yerinə duz, düyü istifadə edənlər də var: "Bu iki mehsul da aq olduğundan aq stolun üstündə seçilməsi üçün gərək çox səpəsən, bu zaman qalın təbəqə əmələ gəldiyindən işleyəndə çətinlik yaradır. Çayla da işləmək olar, amma həm həba başa gəlir, həm də ağırlığı azdır deyə işləmək çətindir".

PSİKOLOQİ EHTİYAC YOXDUR

Aydının sözlərinə görə, qum insana psixoloji təsir göstərək beynini rahatlادır: "Əsəbi insan qumla məşğul olanda beyni sakitləşir. Əsəbi, özünə qapalı uşaqlar müəllim yanına gelib bu sənəti öyrənməyə başlayanda işləyə-isləyə bir ay ərzində açılışları. Qumla işləmək onlara psixoloji təsir göstərir. Belə uşaqları psixoloq yanına aparmağa, danişdirməyə cəhd etməyə ehtiyac yoxdur. İsləyəndə beyninə avtomatik olaraq açılır, inkişaf edir, fikirləri dəyişir, fantaziyaları güclənir".

Qum sənəti ilə məşğul olmaq istəyənlərin nəzərinə çatdırıq ki, həftədə 2-3 dəfə qumla rəsm çəkmək öyrənmək üçün kifayət edir. "Düzdür, rəssamlıqla məşğul olanlar bu sənəti daha tez götürür, amma ömründə əlinə karandaş, boyalar almayanlar da qum sənəti ilə məşğul ola bilərlər. Amma həftədə heç olmasa 2-3 dəfə rəsm çəkməlisən ki, süretin azalmasın, çəkdiyin şəkillər yaxşı alınsın".

2-3 DƏQİQƏYƏ BİR RƏSM

Qumla rəsm çəkmək artıq Aydında mexaniki hal alıb. Təzə başlayanda nəyə necə çəkəcəyini fikrileşsə də, indi üsulunu bildiyindən qısa yollarla istədiyi rəsmi 2-3 dəqiqəyə hazır edir. Əsəbi olanda isə nə qumla, nə yağlı, nə də sulu boyalarla çəkmeyi sevir: "Düzdür, başqalarına məsləhət görürəm ki, əsəbileşən-

də sakitləşmək üçün qumla rəsm çəksinlər, amma özüm buna əməl etmirəm. Çünkü bu zaman çəkdiyim şəkil yaxşı alınmır".

Qumla insan rəsmini 80 faiz oxşatmaq olur. Amma bu, bir az gec, 30 dəqiqəyə başa gelir. Aydın deyir ki, qum karandaş kimi inca olmadıqdan insanın üz cizgilərini tam vermek olmur.

Qeyd edək ki, bu sənəti icra edəndən bir az sonra çəkdiyini pozmaq məcburiyyətindənən. Çünkü yeni rəsm çəkmək üçün işiqli stolun üstü boş olmalıdır. Müsahibimiz heç də əziyyət çəkib ərsəyə gətirdiyi rəsm lər pozmaqdan narahatlıq duymadığını deyir: "Bu sənətlə məşğul olmağın qaydası belədir. Yeni rəsmi dünyaya gətirmək üçün köhnəsini öz əllərinlə pozmalısan. Amma bu, o demək deyil ki, həmin rəsm olüb gedir. Onu ölüm-süzləşdirmək üçün fotosunu çəkib saxlamaq mümkündür".

"TOY, NİŞAN, AD GÜNLƏRİNDƏN PUL QAZANMAQ OLUR"

Qum sənətinin gəlirlərinə gəlinçə, həmsöhbətimiz gelirindən narazı deyil. Deyir, onu ad günü, nişan, toy, konsertlərə dəvət edirlər: "Ad günlərində adətən uşağın həyat yolunu əhatə edən rəsm lər çəkirəm, toylarda "sevgi heykələri". Kameralar yuxarıdan çəkib görüntünü ekranə verirlər. Qumla qızla oğlanın görünüşünü, haraya getmələrini və s. eks etdirirəm. 10-15 dəqiqəyə 6-10 kadr çəkirəm. Bəzən cütüklər öz ssenarilərini verir-lər və ona əsasən çəkirəm, ssenari verməyəndə isə öz süjet xətimlə işləyirəm".

Aydın mərasimlərə gedərən başına gələn maraqlı əhvalatları da bizimlə bölündü: "Bir dəfə tədbirə gedirdim. Hər şeyi

çantama yiğdim. Tədbirə də 1 saat tez çatıb gözledim. Çıxış etmək növbəm çatdı, elan etdi. Stolun başına keçib qumu götürmək istəyəndə məlum oldu ki, qum ofisə qalıb. Deməyənən, iş yoldaşımı nəsə lazım olub, mənim yiğdiğim çantamı açanda qumu kənara qoyub istədiyini axtarmağa başlayıb. Beləcə, növbəm çatanda mən taksiyle ofisə qayıdış qumu götürdüm.

Bir dəfə də ad günündə uşağın ayağı naqılı ilidilə və naqıl qılındı. Mənim də işim işiqli stoldan asılı olduğundan yarımcıq qalıdı".

BİR RƏSMƏ 1 KQ QUM

Aydın 5-6 kq-lıq qumu 1 ilə işlətdiyini deyir. Onun sözlərinə görə, təbiət mənzərəsinə maksimum 1 kq qum gedir: "İşlətdiyimiz qum qum yenidən işlədirik, kənarlarına töküleni yerdə qalır".

Onu da deyek ki, adətən qumla rəsm çəkənlər lirik musiqi-nin fonunda sənətlərini icra edirlər. Aydın deyir ki, həzin mahnilər beyni sakitləşdirir, qumla nə qədər sürətlə işləsən də, yavaş alınsın: "Buna görə də tempə uyğun olaraq fonda lirik musiqi getməlidir".

Lalə MUSAQIZI